

Podsumowanie sytuacji finansowej Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w pierwszym kwartale 2023 r.

Warszawa 2023

ZUS

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

**Podsumowanie sytuacji finansowej Funduszu Ubezpieczeń Społecznych
w pierwszym kwartale 2023 r.**

Opracowanie tekstu: Wydział Planowania w Departamencie Finansów Funduszy

Opracowanie graficzne: Biuro Poligrafii ZUS

Wydawca

Zakład Ubezpieczeń Społecznych

ul. Szamocka 3, 5

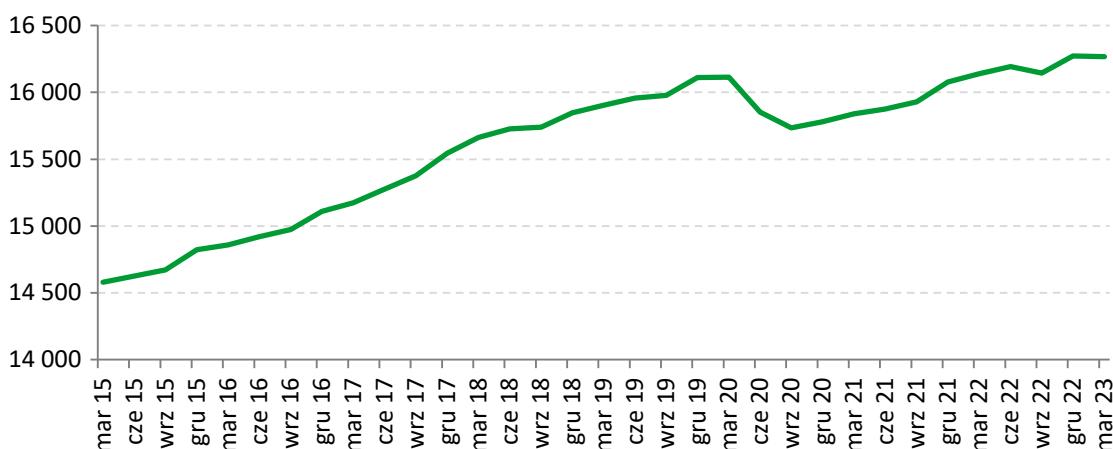
01-748 Warszawa

Podsumowanie sytuacji finansowej Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w pierwszym kwartale 2023 r.

W pierwszym kwartale 2023 r. sytuacja finansowa Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przedstawiała się korzystnie. Parametry kluczowe z punktu widzenia przychodów FUS ukształtowały się następująco: przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wzrosło o 13,3% r/r, stopa bezrobocia rejestrowanego na koniec marca br. wyniosła 5,4% (w skali roku obniżyła się o 0,4 p.p.), a przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wzrosło o 0,9% r/r.

Liczba osób objętych ubezpieczeniem emerytalno-rentowym na koniec marca br. wyniosła 16 268 tys. osób, tj. o 127 tys. osób więcej niż rok wcześniej. Najliczniejszą grupę ubezpieczonych stanowili pracownicy (71,5%), a w dalszej kolejności osoby prowadzące działalność gospodarczą i osoby z nimi współpracujące (10,7%) oraz osoby wykonujące pracę na podstawie umowy zlecenia lub umowy agencyjnej (7,9%).

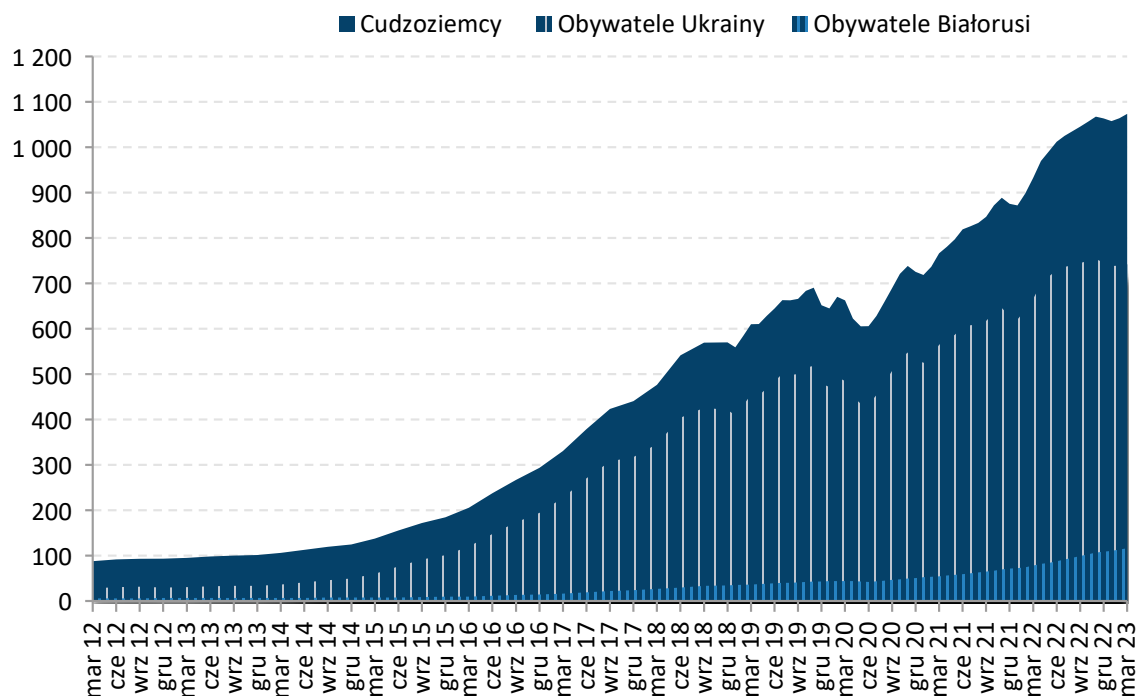
Wykres 1. Liczba ubezpieczonych w ZUS (w tys.)

W ogólnej liczbie ubezpieczonych 6,6% osób posiadało obywatelstwo inne niż polskie. Na koniec marca br. w ZUS było zarejestrowanych 1 073 tys. obcokrajowców, co oznacza wzrost o 15,2% w stosunku do stanu na koniec marca 2022 r. W liczbie tej 59,9% osób było pracownikami, 3,3% prowadziło działalność gospodarczą, a pozostali byli objęci innymi formami zatrudnienia.

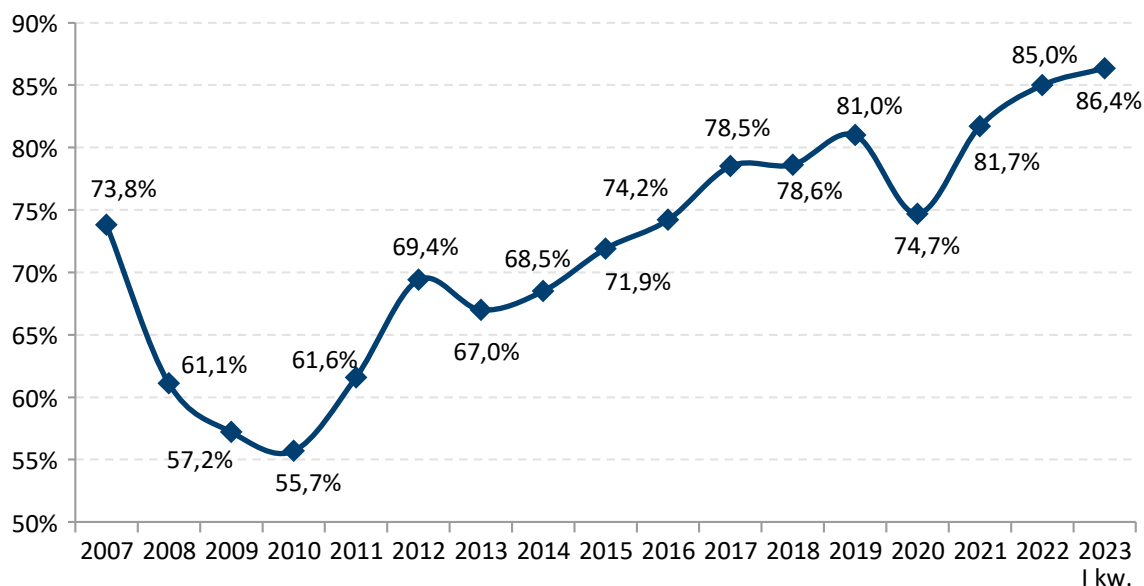
Najliczniejszą grupą obcokrajowców od wielu lat są obywatele Ukrainy. Stanowią oni 69,1% wszystkich obcokrajowców zarejestrowanych w ZUS oraz 4,6% wszystkich ubezpieczonych. Na koniec marca tego roku liczba osób z Ukrainy zarejestrowanych w ZUS wyniosła 742 tys., co oznacza wzrost o 11,3% w stosunku do stanu na koniec marca ubiegłego roku. Kolejną dużą grupą obcokrajowców są obywatele Białorusi. Ich liczba od kilkunastu miesięcy znacznie wzrasta – na koniec marca br. w ZUS było zarejestrowanych 116 tys. osób z Białorusi, czyli o 48,2% więcej niż rok wcześniej.

Wykres 2. Liczba cudzoziemców zarejestrowanych w ZUS (w tys.)

Sytuacja na rynku pracy przełożyła się na dobrą kondycję finansową Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Jednym z istotnych parametrów, który pozwala na obiektywną ocenę utrzymania zdolności funduszu do wypłaty świadczeń, jest wskaźnik pokrycia wydatków wpływami ze składek i ich pochodnych. Wskaźnik ten w pierwszym kwartale 2023 r. osiągnął rekordowy poziom 86,4%.

Wykres 3. Wskaźnik pokrycia wydatków FUS wpływami ze składek i ich pochodnych

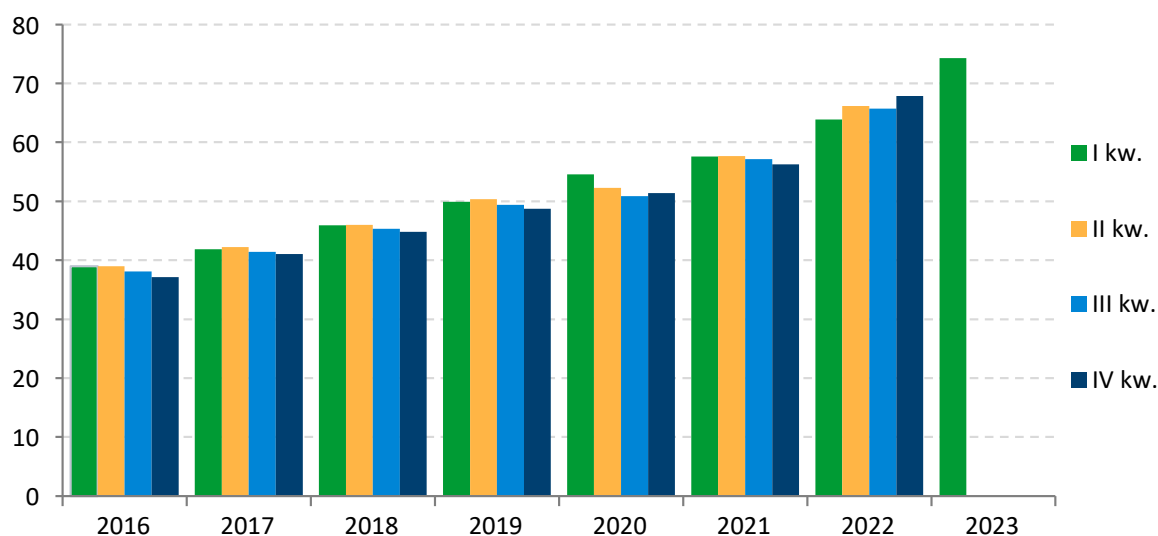

Zestawienie przychodów i kosztów FUS (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie styczeń–marzec 2022 r.	Wykonanie styczeń–marzec 2023 r.	% r/r
Stan funduszu na początek okresu	7 308 902	9 027 739	123,5
Przychody (przypis)	75 630 835	85 837 983	113,5
Składki na ubezpieczenia społeczne	63 913 470	74 307 716	116,3
Dotacja z budżetu państwa	9 250 453	8 725 150	94,3
Pozostałe, w tym:	2 466 912	2 805 117	113,7
z tytułu reformy OFE	1 912 025	1 769 934	92,6
Koszty, w tym:	73 610 223	84 064 258	114,2
Emerytury i renty	64 270 959	73 582 763	114,5
Pozostałe świadczenia	8 019 145	8 246 940	102,8
Odpis na działalność ZUS	1 227 663	1 292 561	105,3
Część składki na ubezpieczenie emerytalne odprowadzana do FRD	-	836 285	x
Prewencje rentowa i wypadkowa	67 829	83 472	123,1
Stan funduszu na koniec okresu	9 329 514	10 801 464	115,8

Największą pozycją przychodów FUS były składki na ubezpieczenia społeczne, których kwota według przypisu w pierwszym kwartale 2023 r. wyniosła 74,3 mld zł i była o 16,3% wyższa od osiągniętej w analogicznym okresie 2022 r. Wpływy składek wyniosły 72,3 mld zł i były o 19,4% wyższe niż w pierwszym kwartale 2022 r.

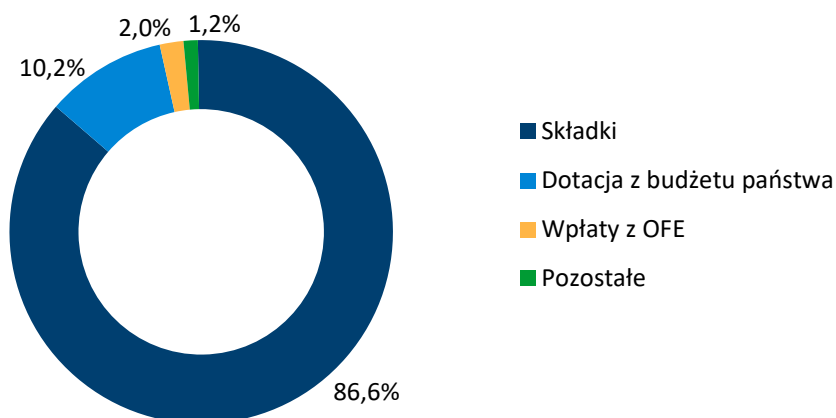
Wykres 4. Przypis składek na ubezpieczenia społeczne (w mld zł)

W okresie styczeń–marzec 2023 r. fundusz otrzymał dotację z budżetu państwa w kwocie 8,7 mld zł, czyli o 0,5 mld zł mniejszą niż w tym samym okresie 2022 r. W ramach dotacji od 2019 r. wykazywane są również środki, które stanowią refundację składek przekazanych do OFE. W pierwszym kwartale 2023 r. kwota ta wyniosła 1,1 mld zł i wzrosła o 9,0% w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku.

Wpłaty z OFE, tj. środki przekazane do funduszu emerytalnego w związku z ukończeniem przez ubezpieczonego wieku niższego o 10 lat od wieku emerytalnego, ukształtowały się na poziomie 1,8 mld zł i były niższe od przekazanych w analogicznym okresie 2022 r. o 7,4%.

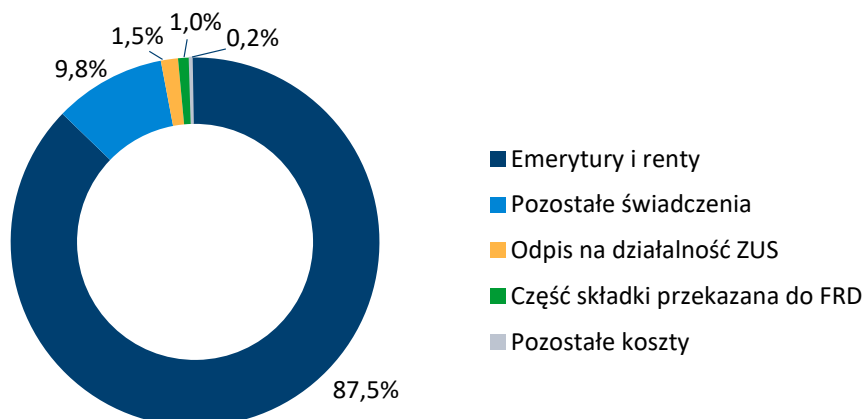
Wykres 5. Struktura przychodów FUS w pierwszym kwartale 2023 r.

Koszty Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w okresie styczeń–marzec 2023 r. wyniosły 84,1 mld zł i były o 10,5 mld zł większe niż w analogicznym okresie 2022 r.

Największą ich pozycją były transfery na rzecz ludności w kwocie 81,8 mld zł, obejmujące świadczenia emerytalno-rentowe oraz pozostałe świadczenia. Wydatki na emerytury i renty finansowane z FUS wyniosły 73,6 mld zł i były o 14,5% większe niż przed rokiem – to wynik rosnącej liczby świadczeń emerytalnych oraz ich waloryzacji.

Wykres 6. Struktura kosztów FUS w pierwszym kwartale 2023 r.

Przeciętna wypłata emerytury i renty w pierwszym kwartale 2023 r. wyniosła 3 028,78 zł¹ i była wyższa o 13,5% od wypłacanej w analogicznym okresie 2022 r. Najważniejszym czynnikiem wpływającym na wysokość świadczeń była ich waloryzacja – w marcu 2023 r. świadczenia zwaloryzowano wskaźnikiem wynoszącym 114,8%, przy czym nie mniej niż o 250,00 zł. Miesięczny skutek waloryzacji emerytur i rent wypłacanych z FUS wyniósł 3 445,7 mln zł.

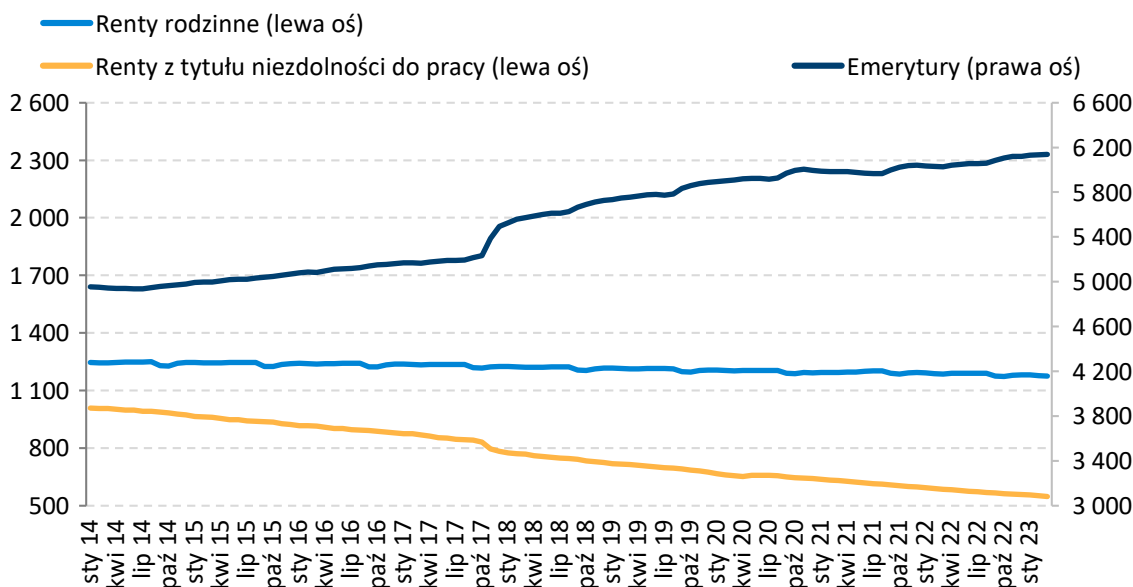
Informacja o przeciętnej wysokości świadczeń wypłacanych z FUS

Wyszczególnienie	Wykonanie styczeń–marzec 2022 r.	Wykonanie styczeń–marzec 2023 r.	% r/r
Emerytury	2 764,55 zł	3 145,44 zł	113,8
Renty rodzinne	2 451,59 zł	2 732,43 zł	111,5
Renty z tytułu niezdolności do pracy	2 130,27 zł	2 364,46 zł	111,0

W pierwszym kwartale 2023 r. wypłacono przeciętnie miesięcznie 7 862,3 tys. świadczeń emerytalno-rentowych, tj. o 53,5 tys. więcej niż w analogicznym okresie 2022 r. Przeciętnie miesięcznie wypłacono:

- 6 132,8 tys. emerytur – o 101,9 tys. więcej niż w analogicznym okresie 2022 r.;
- 1 178,2 tys. rent rodzinnych, czyli o 10,2 tys. mniej niż w analogicznym okresie 2022 r.;
- 551,4 tys. rent z tytułu niezdolności do pracy, co oznacza spadek o 38,2 tys. w stosunku do pierwszego kwartału 2022 r.

Wykres 7. Liczba świadczeń emerytalno-rentowych (w tys.)

¹ Przeciętne liczby świadczeń oraz ich wysokości podajemy bez wypłat świadczeń realizowanych na mocy umów międzynarodowych, emerytur i rent osób posiadających także prawo do świadczenia rolniczego.

Informacja o emeryturach i rentach z FUS przyznanych w pierwszym kwartale 2023 r.

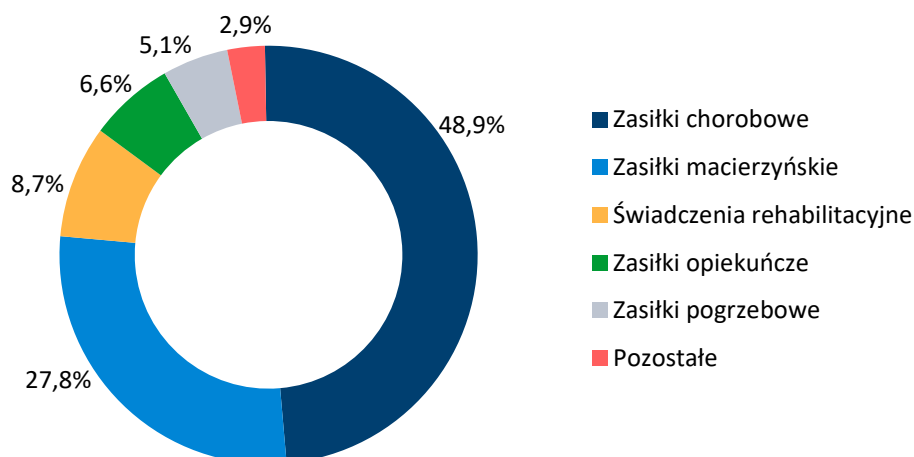
Wyszczególnienie	Liczba nowo przyznanych świadczeń*	Przeciętna wysokość nowo przyznanego świadczenia**
Emerytury	68,4 tys.	3 611,21 zł
Renty rodzinne	7,7 tys.	2 555,85 zł
Renty z tytułu niezdolności do pracy	9,5 tys.	2 304,00 zł

* Dotyczy osób, którym przyznano świadczenie po raz pierwszy, i które podjęły jego wypłatę w stałym miesięcznym terminie płatności.

** Przepiętna wysokość świadczenia z momentu przyznania łącznie z kwotą dodatku pielęgnacyjnego, a w przypadku renty rodzinnej także dodatku dla sieroty zupełnej, bez wyrównań. W przypadku pobierania emerytury okresowej – łącznie z kwotą tej emerytury.

Pozostałe świadczenia wypłacane z FUS w wyniosły 8,2 mld zł i były wyższe o 2,8% w porównaniu do analogicznego okresu 2022 r.

Wykres 8. Struktura wydatków na pozostałe świadczenia

Największy udział w wydatkach na pozostałe świadczenia miały wypłaty zasiłków chorobowych, których kwota w okresie styczeń–marzec br. wyniosła 4 035,9 mln zł i była wyższa o 3,5% w stosunku do pierwszego kwartału poprzedniego roku. Przepiętna wysokość zasiłku wzrosła o 10,9% r/r, natomiast liczba dni zasiłkowych zmniejszyła się o 6,7% r/r.

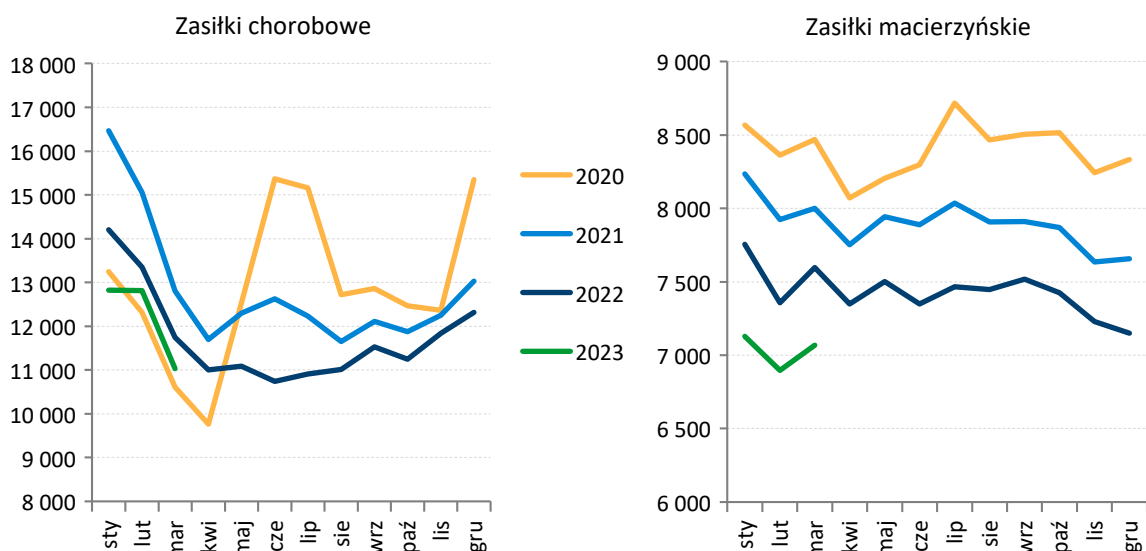
Wydatki na zasiłki macierzyńskie wyniosły 2 296,6 mln zł i wzrosły o 1,5% w stosunku do analogicznego okresu 2022 r. Przepiętna wysokość zasiłku macierzyńskiego wzrosła o 9,3% r/r, natomiast liczba dni, w których pobierano zasiłki macierzyńskie, była niższa o 7,1% r/r.

Wydatki na świadczenia rehabilitacyjne wyniosły 714,1 mln zł i były wyższe o 22,4% od poniesionych w analogicznym okresie 2022 r. Było to spowodowane wzrostem przeciętnej wysokości świadczenia o 10,6% r/r oraz wzrostem liczby wypłaconych świadczeń o 10,6% r/r.

Wydatki na zasiłki opiekuńcze wyniosły 541,0 mln zł i były wyższe o 17,8% od poniesionych w pierwszym kwartale 2022 r. Przeciętna dzienna wysokość zasiłku wzrosła o 14,2% r/r, a liczba dni, w których były pobierane zasiłki opiekuńcze, wzrosła o 3,1% r/r.

Kwota wydatków na zasiłki pogrzebowe wyniosła 424,5 mln zł i była niższa o 20,1% w stosunku do pierwszego kwartału poprzedniego roku.

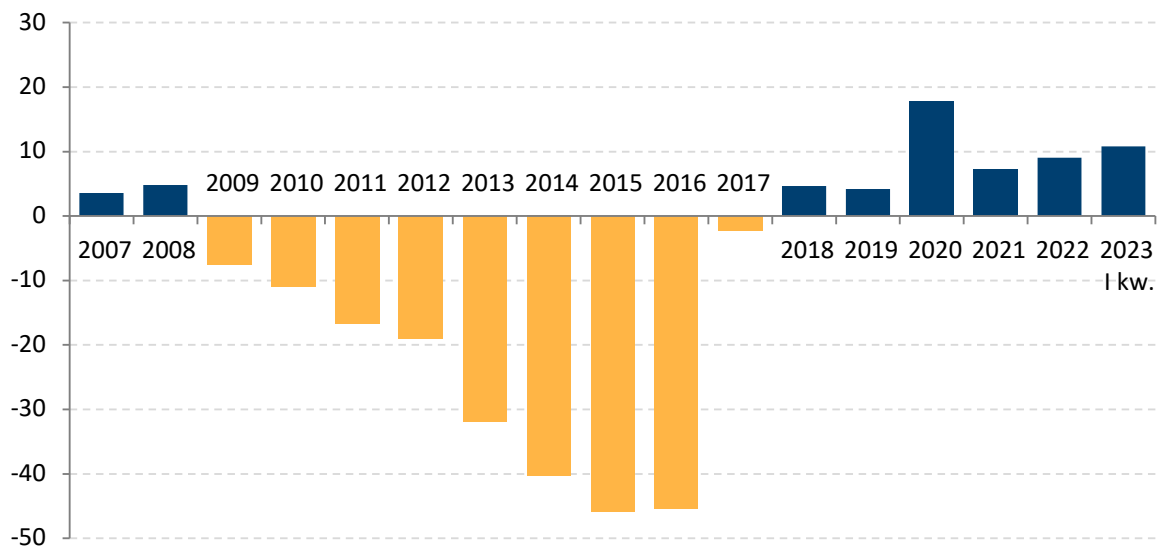
Wykres 9. Liczba dni zasiłków chorobowych i zasiłków macierzyńskich (w tys.)

Część składki na ubezpieczenie emerytalne, która jest odprowadzana do FRD, wyniosła 836,3 mln zł.

Na koniec pierwszego kwartału 2023 r. stan funduszu wyniósł 10,8 mld zł, przy czym środki pieniężne to 4,1 mld zł. Należy podkreślić, że fundusz nie posiadał żadnych zobowiązań z tytułu pożyczek z budżetu państwa, jak również z tytułu kredytów.

Wykres 10. Stan FUS na koniec okresu (w mld zł)

www.zus.pl/e-wizyta

 @zus_pl

[linkedin.com/company/zus-pl](https://www.linkedin.com/company/zus-pl)

www.zus.pl

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH